

RIVER TOURISM AT THE RIVER DUNAV

Abstract: In this document we will take a look at cruise tourism which the Danube River offers. We will get to know the many foreign ships which moor at the ports. River tourism at our home land is one of the earliest developed type of tourism along with the sea tourism and the mountain tourism. During these last years, the tourism cruises by ships on the Danube River are a hit and the cruise tourists land a big increase. The river tourism at the Danube River in Bulgaria is having a big area for growth.

Author information:

Hrisiyana Yankova

Teacher

Professional gymnasium of tourism

„Ivan P. Pavlov“, Ruse

✉ hristiyanova1@abv.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

Danube River, river tourism, cruise ships, tourists

Увод

Туризмът е многолико явление. Съществува голямо разнообразие не само на видовете туризъм, които се практикуват, но и на критериите по които се обособяват тези видове. Когато естеството на географската среда, в която се практикуват туристическите дейности, се приеме като водещ критерий, могат да се обособят морски, планински, селски, градски, езерен (крайезерен), речен (крайречен) туризъм и др. Докато морският, планинският, а вече и селският туризъм са сравнително добре изучени, то речният туризъм у нас почти не е изследван [1, 2].

Реките съсредоточават голямо разнообразие от човешки дейности, като туризмът и рекреацията са само част от тях. Речният туризъм може да се определи като вид туризъм, който се практикува по или край река, като реката е цел на туристическото пътуване и е пряко свързана с практикуваните от туристите дейности. Реките представляват значителен по размер воден поток, който протича в добре оформено речно легло и се подхранва от повърхностни и подземни води. Независимо от значителните колебания на водното количество реките представляват непрекъснато течение на вода, което се формира от повърхностни (предимно валежни) или подземни води [3, 4].

От една страна реките, могат да се разглеждат като огромен резервоар на прясна вода. Водите им са от особено значение в земеделието за напояване, като и за водоснабдяване на населените места. Особено важно е значението им за транспорта и търговията, както и за промишлеността. Те са важен ресурс не само за енергетиката, но и за редица други промишлени отрасли. В глобален мащаб все повече нараства използването на реките за рекреация, а риболовът по тях се трансформира от средство за прехрана в туристическа атракция.

Морският и речен транспорт винаги е били важна област на националната икономика. Тези превози не само извършват задачи по своевременното предоставяне на други отрасли на икономиката с необходимите стоки, продукти и т.н., но също така винаги са били печеливши, тъй като не само националната, но и в чуждестранна валута е въведена в държавния бюджет.

Ефективността на дейността на тази област на икономиката до голяма степен зависи от нивото на управление на него. Ето защо, в зависимост от състоянието на икономиката и политическата ситуация, ръководството на горните клонове на транспорта винаги е било достатъчно динамично [8].

Речен туризъм в България

В България реките са над 1 200. Общата дължина на речната мрежа е 19 761 км. Само 30 реки обаче имат дължина над 100 км, а само 2 имат водосборни площи над 10 000 км² [5]. Голяма част от реките са малки и пресъхват през лятото. Тези особености се обуславят от не голямата площ, разнообразния релеф и климатичните специфики в страната. Във връзка със споменатите особености са видовете туристически дейности край реките и местата на практикуването им, както и степента на използване за туристически цели. За начало на речния туризъм у нас може да се приеме 1889 г., когато е основано първото Весларо-гимнастическо дружество „Лебед“. Но туристически плавания с лодки по Дунав са правени и преди това. През следващите години този вид занимание заема сериозни позиции в туризма като цяло у нас.

Създава се Федерация по воден туризъм. Организиран се поход по редица наши реки: Искър, Огоста, Янтра, Вит, Осъм, Струма, Марица, Тунджа, Арда и други, както и участие в международен воден поход по Дунав [7]. Следователно речният туризъм у нас е един от най-рано развитите се видове туризъм наред с морския и планинския туризъм. Началото на круизния речен туризъм у нас се поставя на 17.X.1983 г. Първите наши речни туристически кораби са „София“ и „Русе“, които са построени в холандска корабостроителница. Корабите са категория 4 звезди и са пригодени за круизни пътувания по р. Дунав от германския град Пасау до Делтата на р. Дунав. Що се отнася до речния транспорт, реката е по-малко податлива на влиянието на времето, по-информативно, тъй като те имат крайбрежен преглед, има чудесна възможност да се насладите на зелен паркинг. На речния транспорт разграничават 2 форми на организацията на флота: линейна и редовна. Линейна форма – редовен транспорт на пътници на определени места. Полетът е такава форма, в която флотът не е фиксиран в определени области, той няма постоянно отклонение и дестинации. Това се случва, като правило, на малки реки или където корабите имат време да направят за навигация по един полет. В последно време Закупени огромни круизи на река за популярност. Те са разнообразни по дължината, продължителността на маршрутите, темата. Като правило, круизите се предлагат от 7 до 15 дни. Има когнитивни, спортни, гастрономически круизи и др. Всяка година търсенето на речни круизи се увеличава. Merrog Cruises се използват по-специално за пет дни. Това се дължи на факта, че по-голямата част от туристите предпочитат да улавят дни през уикенда по време на пътуването, за да не пропуснат работниците. През това време туристите имат време да посещават много места, без значение как, без да променят хотела. Особено атрактивни речни круизи за средни и възрастни хора: за разлика морски път Земята е видима през цялото време и няма морска болест [8].

Круизите като услуга

Каза се, че Русе сам по себе си представлява голям туристически обект, поради което той е задължен не само да посреща, но и да обединява многобройните гости на града, от страната и от чужбина. Необходимостта от разграничаване и групиране на видове и форми на туризма, се определя от потребностите, както на теорията, така и на практическата дейност. Познанието, което дава класификацията, доразвива и конкретизира въпросите за неговите съдържания и особености. Освен това тя има и друга цел – уеднаквява специализираната терминология за обозначаване и разграничаване на туризма. Поречието на река Дунав предоставя страхотни възможности, не само за спиращи дъха романтични залези, но и за воден и речен туризъм. Речният туризъм у нас е един от най-рано развитите се видове туризъм, наред с морския и

планински туризъм и все още не е достатъчно развит, но ние сме убедени, че това тепърва предстои. Най-много круизни кораби спират на пристанищата във Видин и Русе, защото връзката със съседни дестинации е най-добра, а и двата града притежават голям брой атракции за посетителите. Реките съсредоточават голямо разнообразие от човешки дейности, като туризмът и рекреацията са само част от тях. *Речният туризъм може да се определи като вид туризъм, който се практикува по или край река, като реката е цел на туристическото пътуване и е пряко свързана с практикуваните от туристите дейности* [14].

Началото на круизния речен туризъм у нас се поставя на 17.X.1983 г. Първите наши речни туристически кораби са „София“ и „Русе“, които са построени в холандска корабостроителница. Корабите са категория 4 звезди и са пригодени за круизни пътувания по р. Дунав, от германския град Пасау до делтата на р. Дунав [13].

Наскоро круизът е интензивно развиващ се вид туризъм. Броят на пътниците, пътуващи по круизни кораби, се увеличава годишно, съответно и дохода от този вид бизнес и следователно организацията на круиз тип почивка е обещаващ и печеливш бизнес, а познанията за основите ѝ никога няма да бъдат излишни.

През последното десетилетие круизният пазар характеризира четири фактора: специализация на предложенията; плуване на малки удобни шокове; спазване на размера на кораба с набор от услуги; автоматизация. Първите три фактора вече са разработени през 80-те години. XX в. под формата на експедиционни круизи, плуване луксозни яhti и огромни пратки с броя на местата повече от 2 хиляди. Въпреки това, през следващите години, тези фактори се преместват на заден план, а първото място беше автоматизирано. В круизния бизнес е необходимо да се създаде прост контрол върху информационната система. Глобалният пазар на круиза в момента е в процес на значителни промени. На първо място, това се дължи на значителното увеличение на популярността на морския и океанския отдих.

Фирми занимаващи се с круизи по река Дунав

Българските круизи по река Дунав се организират от корабната компания „**Дунав турс**“ АД. От август 1999 г. „Дунав турс“ е частна компания с основни акционери: „Индустиален холдинг България“ и „Юнионтурс“ АД. Фирмата разполага със собствен понтон на р. Дунав, използван за обслужването на корабите. Фирмата членува в Българската Асоциация на Туристическите Агенции и в Международната организация на въздушните превозвачи YATA. Екипажът на корабите е еднороден, български, владеещ добре немски и английски език. От 2000 г. се предлагат и туристически услуги за чужди кораби, акустиращи на дунавски пристанища в България, корабно агентирание и снабдяване, екскурзоводство и други. През 2008 г. са обслужени 190 чуждестранни кораба или общо около 22 000 туристи от Западна Европа, САЩ, Канада, Русия, България.

Дунав Турс е единствената българска компания, специализирана в предлагането на речни круизи в Европа със собствените си кораби. Предлага пълно туристическо обслужване – самолетни и автобусни билети, пакетни програми и екскурзии, екскурзоводски услуги. Дружеството е наследник на създадения през 1948 г. „Балкантурист“ и първите стъпки в круизния туризъм по река Дунав са направени през 1984 г. със закупуването на двата пътнически кораба „Русе“ и „София“, построени в корабостроителницата „Де Бисбош“, Холандия. През 2012 г. „Юнион Груп“ АД става мажоритарен собственик на **Дунав Турс**.

През зимата на 2000-2001 г. е извършена цялостна реновация на двата кораба с всеки с капацитет от 200 пасажери и 55 души екипаж инвестирани са 2 000 000 евро. Обновяването им продължава ежегодно. През 2004 г. е пуснат в експлоатация нов пасажерски кораб „Русе Престиж“, който предлага възможност за плаване по вътрешните водни пътища на Европа (Рейн-Майн-Мозел-Дунав). През 2006 г. са закупени четиризвездният пасажерски кораб „Хайнрих Хайне“ и петзвездният пасажерски кораб „Еlegant Лейди“. Те плават основно по

Рейн-Майн-Дунав, както и по р. Мозел. През 2007 г. е закупена моторна яхта „Балкан“, използвана от бившия държавен глава Тодор Живков. През Юни 2009 г. приключва цялостната реновация на яхтата, след което тя ще се използва за луксозни круизи или ще се отдава под наем [6].

През 2012 г. флотата на „Дунав Турс“ се увеличава с новопостроения в Холандия по поръчка на дружеството кораб „Ариана“ (160 пасажери и 40 души екипаж), който разполага с 81 кабини, от които 64 с френски балкони в съзвучие с най-новите тенденции в речното корабоплаване. В съзвучие с политиката за постоянно обновяване на флотата, в последните две години „Дунав Турс“ АД се раздели с два от старите си кораба – „Русе“ и „Хайнрих Хайне“, като едновременно с това стартира проект за строителство на новия флагман на компанията – моторен кораб „Адора“ (191 пасажери и 48 души екипаж) – съвременен съд, отговарящ на последните тенденции в речното корабоплаване, както от гледна точка на технико-експлоатационни характеристики, така и от гледна точка на комфорта на гостите на борда. Корабът е пуснат на вода през пролетта на 2019 година. Ремонтирани са още два от корабите на компанията – „Еlegant Лейди“ и „Русе Престиж“, които след оборудването им с френски балкони отговарят напълно на нарасналите изискванията на клиентите.

Към настоящия момент „Дунав Турс“ АД е собственик на четири речни круизни кораба с общ капацитет от 640 легла, които покриват 80% от известните круизни дестинации в Европа.

Корабите на Дружеството превозват туристи от Западна Европа, САЩ, Канада, Русия, България и др. През 2017 г. на шестте кораба са пътували общо над 30 000 пасажери [9].

Екипажите на корабите на *Дунав Турс АД* са еднородни, български, владеещи добре немски и английски език.

Кухнята на борда е гордост за Дружеството и предлага специалитети от и българската и интернационална кухня, приготвени от пресни продукти на борда от квалифицирани майстор-готвачи. Провежда се целодневна анимационна програма, включваща представяне на българския фолклор, състезания, беседи, скетчове, дегустация на български вина и други.

В стремежа си да предостави комплексни услуги на клиентите си, компанията притежава и управлява дъщерните си дружества *Дунав Турс Хотелс ЕАД* - с основен предмет на дейност туристически услуги за чужди кораби, акостиращи на дунавски пристанища в България, корабно агентирание и снабдяване, продажба на самолетни и автобусни билети, организиране на пакетни програми на екскурзии в страната и чужбина, предлагане на круизни пътувания, самолетни билети и екскурзоводски услуги и *Дунав Турс Круизис ЕАД*, в което е консолидирана оперативната работа на компанията по експлоатацията на корабите от флотата на *Дунав Турс АД* [11].

През 2019 г. Американски туристи откриха официално новия круизен сезон по река Дунав. Първият кораб със 143 пасажери акостира на понтона на „Дунав турс“, където по традиция бе посрещнат с концерт на Биг бенд Русе под диригентството на Димчо Рубчев. Сезонът е бил много силен, като 30% увеличение на туристическите кораби, които идват в България по реката. Само „Дунав турс“ има заявки и посреща 140 кораба.

Фигура 1: Пристигащи и посрещане на американци на пристанище Русе (Понтон № 8) [16]

Заклучение

Развитието на речния туризъм трябва да бъде съобразено преди всичко с природните условия. Необходимо е броят на туристите да е съобразен с капацитета на акваторията, а начинът на ползване, със специфичните особености на реката. За да бъде приятен за туристите и безвреден за околната среда, речният туризъм не трябва да се масовизира.

Круизът е като пътуване на живота. Спирките по Дунав, в България са Видин, Свищов и Русе. Това, което се променя в речния туризъм, е, че пътуват все повече туристи, които искат не да опознаят само стандартните забележителности, а и да са извън традиционната програма. Така че трябва да се прилага гъвкавост и нещо по-интересно – да се срещат с местните хора и забележителности, винен туризъм и т.н. Нещо, което да комбинираме, така че туристите да останат доволни и да им е интересно и да се срещнат с реалността и „истинските хора“.

References:

1. Vodenska, M. Osnovi na turizma, Matkom, Sofia, 2008 g.
2. Kolektiv, Vavedenie v turizma, UIIU-Varna, 2001 g.
3. Kalinova, M., N. Sarafska, P. Petrov, Rakovodstvo po hidrologia, univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski Sofia, 1994 g.
4. Stoychev, K. Obshta hidrologia, Sofia, 1996 g.
5. Varbanov, M., L. Zypkov, M. Yordanova i dr., Geografia na Bulgaria, Razdel 3 – Vodi, BAN, Sofia, 2002 g.
6. www.ruseinfo.net
7. www.river-adventure.com/
8. zizuhotel.ru/bg/lajjfhaki/kruiznyi-turizm-osobennosti-kruiznyh-turov/
9. www.dunavtours.bg/about_us?l=bg
10. https://www.researchgate.net/publication/216508970_Recen_turizm
11. <https://bgregistar.com/%D0%B4%D1%83%D0%BD%D0%B0%D0%B2-%D1%82%D1%83%D1%80%D1%81-%D0%B0%D0%B4>
12. <https://www.rusemedia.com/%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8->

- %D0%BE%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%B0-
%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%8F-%D0%BA%D1%80/
13. https://www.dnevnik.bg/biznes/turizam/2016/06/28/2785429_ruse_ochakva_340_poseshteniia_na_kruizni_korabi_tozi/
 14. Apostolov, N., Turisticheski resursi, UIIU-Varna, 2003 g.
 15. https://www.dnevnik.bg/biznes/turizam/2016/06/28/2785429_ruse_ochakva_340_poseshteniia_na_kruizni_korabi_tozi/
 16. https://www.dnevnik.bg/biznes/turizam/2016/06/28/2785429_ruse_ochakva_340_poseshteniia_na_kruizni_korabi_tozi/